

ZPRÁVA O ČINNOSTI ZA OBDOBÍ 2013

Výkonný výbor

Na výroční konferenci konané dne 28. února 2013 byl zvolen nový výkonný výbor na období 2013 – 2015 (dále jen VV) v tomto složení: PhDr. Ondřej Fabián (UTB), Ing. Martin Fasura (VUT), Ing. Blanka Jankovská (UPa), Ing. Jiří Jirát, Ph.D. (VŠCHT), PhDr. Marta Machytková (ČVUT), PhDr. Hana Landová, Ph.D. (ČZU), Mgr. Sylva Řehořová (ZČU), Ing. Věra Svobodová (MENDELU), Mgr. Daniela Tkačíková (VŠB-TUO). VV na svém prvním jednání téhož dne zvolil PhDr. Martu Machytkovou do funkce předsedkyně, PhDr. Hana Landovou, Ph.D. do funkce místopředsedkyně a PhDr. Ondřeje Fabiána do funkce jednatele.

VV se sešel k řízení a organizaci činnosti AKVŠ vyplývající ze stanov sdružení a z plánu činnosti na rok 2013 celkem na sedmi zasedáních. Další pracovní komunikace probíhala prostřednictvím elektronické konference ASOCIACE. Informace z jednotlivých zasedání VV byly zveřejňovány na webových stránkách AKVŠ¹. Do zabezpečené sekce byly pro kontaktní osoby členů AKVŠ umístovány neveřejné materiály.

Hlavní aktivity VV

VV zaměřil svou činnost především na okruhy problémů specifikované v Plánu činnosti na rok 2013. V první polovině roku se intenzivně zabýval přípravou nového modelu pro rozpočítání spoluúčasti jednotlivých vysokých škol v projektu NTK „Efektivní zpřístupnění multioborových licencovaných EIZ, páteře informační infrastruktury výzkumu a vzdělávání“², který je podpořen v rámci programu MŠMT *Informace – základ výzkumu (LR)*³. V souladu se závěry ze setkání účastníků konsorcia STM v NTK ze dne 16. 1. 2013 (konsorcium Elsevier/Springer/Wiley) a na základě usnesení výroční konference AKVŠ ze dne 28. 2. 2013 se výkonný výbor AKVŠ ujal role koordinátora pro přípravu tohoto modelu. Pracovní skupina AKVŠ za účasti zástupce Univerzity Karlovy připravila finanční model pro rozpočítání finanční spoluúčasti v projektu NTK mezi jednotlivé vysoké školy, a to na základě maximálně transparentních a spravedlivých pravidel, která vycházejí z velikosti FTE (bez bakalářského studia) a váženého počtu STM (Science, Technology, Medicine) pro jednotlivý informační zdroj. Dne 6. 5. 2013 proběhla schůzka zástupců vysokých škol, na které byl nový model představen včetně popisu principů modelu, parametrů projektu NTK, finančního modelu pro jednotlivé VŠ a finančního modelu spoluúčasti jednotlivých VŠ. Řešitelka projektu poskytla pracovní skupině AKVŠ dne 25. 6. 2013 poslední vyjednané vstupní ceny pro vysoké školy v konsorciu ScienceDirect, Scopus, Wiley a Springer. Dle schváleného modelu AKVŠ byly z odsouhlasených vstupních cen rozpočítány ceny a finanční spoluúčasti jednotlivých vysokých škol na dobu trvání projektu.

Jednání k EIZ probíhalo také v pracovní skupině vytvořené v rámci 7. priority *Zabezpečit efektivní na dostupnost EIZ pro podporu VVI po roce 2011* Koncepce rozvoje knihoven na léta 2011–2015⁴.

AKVŠ iniciovala ustanovení pracovní skupiny (komise), ve které jsou zastoupeni odborníci z členských VŠ, UK, KNAV, NK Praha a NTK. Pracovních porad se účastnila i zástupkyně MŠMT.

Pracovní skupina se zabývala finální verzí materiálu 1.2.4 *Implementace jednotného systému plánování nákupu EIZ do ČR*⁵. Tento dokument byl zpracován na základě výsledků projektu Národní

¹ <http://www.akvs.cz/>

² [http://www.techlib.cz/cs/689-elektronicke-zdroje-konsorcia-ntk#Efektivni_zpristupneni_multioborovych_licencovanych_EIZ_pateře_informační_infrastruktury_výzkumu_a_vzdělávání_\(LR1301\)](http://www.techlib.cz/cs/689-elektronicke-zdroje-konsorcia-ntk#Efektivni_zpristupneni_multioborovych_licencovanych_EIZ_pateře_informační_infrastruktury_výzkumu_a_vzdělávání_(LR1301))

³ <http://www.msmt.cz/vyzkum-a-vyvoj/program-informace-zaklad-vyzkumu>

⁴ <http://ukr.knihovna.cz/koncepce-rozvoje-knihoven-cr-na-leta-2011-2015-/>

⁵ http://repozitar.techlib.cz/record/646/files/idr-646_1.pdf

technické knihovny *Efektivní informační služby pro veřejnost a státní správu*⁶. AKVŠ se přiklonila k tomu, aby upravený prvotní návrh systému centrálního nákupu EIZ předložila NTK k širší diskusi. S tím, že následně po revizích bude ředitel NTK informovat ÚKR, MŠMT, ČR, RVŠ. To se nestalo, proto předsedkyně vyzvala VV, aby se podrobně předloženému materiálu věnoval. Vyjádření VV, stanovisko jednotlivých členů, bylo diskutováno v konferenci ASOCIACE a zásadní připomínky byly shrnuty a prezentovány na konferenci Bibliotheca Academica 2013⁷.

V souladu se **Statutem Fondu zahraničních cest AKVŠ** zorganizoval VV výběrové řízení na podporu realizace zahraničních cest knihovníků v roce 2013. Rozpočet Fondu schválený pro rok 2013 činil 95 000,- Kč. Do výběrového řízení bylo podáno celkem 6 přihlášek – všechny v kategorii B: Účast na konferenci. Všechny projekty splnily formální náležitosti a postoupily do hodnocení. Celková požadovaná částka dosáhla výše 152 262,- Kč a přesáhla tak výši alokovaných prostředků o 57 262,- Kč. Projekty hodnotila pětičlenná komise schválená výroční konferencí dne 28. 2. 2013 ve složení: Ing. Daniel Novák, CSc. (ČZU v Praze), Mgr. Helena Sedláčková (UPOL), Jan Skůpa (VUT), Mgr. Daniela Tkačíková (VŠB-TUO) a PhDr. Hana Landová, Ph.D. (ČZU v Praze). Komise na základě bodového hodnocení rozhodla o vyřazení dvou přihlášek s nejnižším počtem bodů. Čtyři žádosti byly podpořeny, z toho jedna s finančním krácením. Díky podpoře Fondu měla AKVŠ své reprezentanty s aktivními příspěvky na konferencích *Open Repositories 2013*, *34th Annual IATUL Conference*, *OAI8*, *ECIL 2013* a *IFLA Camp Library Creative Laboratory*. Zprávy z cest byly zveřejněny na webových stránkách AKVŠ a zahraniční zkušenosti byly prezentovány na konferenci Bibliotheca Academica 2013 v Brně.

Další zahraniční aktivity se odvíjely od členství AKVŠ v mezinárodních sdruženích. Předsedkyně se zúčastnila 21st annual Conference EBLIDA – NAPLE s názvem *Ready? Read „e“* (Milán, květen 2013). V roce 2013 byla klíčovou akcí 42. výroční konference LIBER, konající se pod názvem *Research Information Infrastructures and the Future Role of Libraries*. Na základě účasti zástupců AKVŠ na této odborné akci byly navázány cenné kontakty pro další spolupráci. Výkonná ředitelka LIBER dr. Izaskun Lacunza byla i zahraničním hostem na konferenci Bibliotheca Academica 2013 v Brně. Členové VV AKVŠ se zapojili do činnosti jedné z komisí LIBER – komise „Reshaping the Research Library“. Místopředsedkyně AKVŠ byla přizvána jako členka programové komise *European Conference on Information Literacy (ECIL) 2013*, a následně i pro *ECIL 2014*.

VV na svém prvním zasedání stanovil garanty jednotlivých klíčových aktivit, kteří vypracovali podrobný plán činnosti pro naplnění Strategického plánu pro činnost AKVŠ v letech 2013 až 2015. Témata a dosažené výsledky v oblasti otevřeného přístupu, elektronických informačních zdrojů, v podpoře informačního vzdělávání a v oblasti nových trendů ve vysokoškolských knihovnách byly prezentovány garanty na BA 2013. Podrobný plán aktivit pro naplnění Strategického plánu v roce 2014 je uveden v příloze.

Odborné akce

V průběhu roku uspořádal VV několik odborných akcí. 21. 3. 2013 se konal na VUT v Brně pracovní seminář pro knihovníky vysokých škol *Měření efektivity informačního vzdělávání: novinky a shrnutí tématu*. Program semináře byl sestaven jednak z přednášek, jednak z praktické části *Práce se sadou modelových testových otázek* a diskuse. Ve dnech 29. – 30. května byl uspořádán dvoudenní seminář na téma *Otevřené repositáře*. Seminář navázal pod novým názvem na pět úspěšných seminářů – setkání českých uživatelů DSpace. 19. září proběhl již tradiční seminář *IVIG 2013* ve spolupráci UK FF ÚISK a občanským sdružením SPRIG. Problematice informačního vzdělávání byl věnován listopadový seminář na Univerzitě Pardubice s názvem *Kreativní techniky informačního vzdělávání*. 12. prosince na VŠB-TUO se uskutečnil seminář *Politika Evropské komise: zelenou cestou k otevřenému přístupu*, který měl za cíl přiblížit postoj Evropské komise k otevřenému přístupu a význam projektů OpenAIRE/OpenAIREplus⁸, které představují prioritní zastřešující informační infrastrukturu evropského výzkumu v 7. RP a programu Horizon 2020⁹.

⁶ <http://www.techlib.cz/cs/1643-projekt-efi>

⁷ <http://www.akvs.cz/aktivity/ba-2013/program.html>

⁸ https://www.openaire.eu/cs/about-openaire/publications-presentations/doc_details/390--openaire-openaireplus-an-overview-of-activities--najla-rettberg

⁹ <http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/>

Ve spolupráci se Studijním a informačním střediskem VFU Brno byla ve dnech 30. a 31. 10. 2013 v Brně uspořádána konference **Bibliotheca academica 2013**¹⁰. Hlavní téma konference *Nová témata – nové výzvy* se odrazilo v prezentaci klíčových aktivit AKVŠ. Pozvání na konferenci přijala výkonná ředitelka LIBER dr. Izaskun Lacunza, která přednesla příspěvek s názvem *Libraries as drivers of Open Access in Europe*. Další zahraničním hostem byla Shulamith Lala Ashenberg Straussner, Professor of Social Work, New York University, která přednesla příspěvek s názvem *The Changing Role of the University Library and Librarians from the Perspective of one American Professor*.

Program byl doplněn prezentacemi ze zahraničních cest uskutečněných v roce 2013 za finanční podpory Fondu zahraničních cest. Spokojenost, připomínky a návrhy mohli účastníci konference vyjádřit ve webovém dotazníku, který byl otevřen bezprostředně po skončení konference.

Odborná komise pro informační vzdělávání a informační gramotnost (IVIG)

Předsedkyně: Ing. Lenka Bělohoubková

Komise v roce 2013 uspořádala pro odbornou veřejnost 2 pracovní semináře a 1 celodenní odborný seminář, spolupracovala s českými i zahraničními partnerskými organizacemi (SDRUK, SKIP, UISK FFUK, KISK FF MU - CEINVE, CILIP), členové komise propagovali její činnost na českých i zahraničních konferencích, pořádali semináře, publikovali v odborných časopisech, aktualizovali webové stránky i klíčové dokumenty komise (Standardy a Koncepce)¹¹. Během roku se lehce obměnila a o další aktivní členy rozrostla členská základna komise.

Na březnovém pracovním semináři „*Měření efektivity informačního vzdělávání a shrnutí tématu*“ (21. 3. 2013, VUT Brno) se podařilo uzavřít hlavní téma roku 2012 – vytvoření sad pre-testových a post-testových otázek a zpřístupnit je knihovnické veřejnosti. Informace o semináři byly publikovány v čísle 2/2013 časopisu *Informačné technologie a knižnice ItLib*.¹² Již 11. odborný seminář IVIG neměl jedno nosné téma, ale jednalo se o seminář průřezový. Proběhl 19. 9. 2013 v Jinonicích pod názvem „*IVIG: retrospektivy a perspektivy*“¹³ a vybraná témata probíraná na seminářích předchozích deseti let pojal z pohledu současnosti i s výhledem na jejich pravděpodobný vývoj v příštích letech.

V listopadu proběhl pracovní seminář s Dagmar Chytkovou (nejúspěšnější přednášející z odborného semináře IVIG) na téma „*Kreativní techniky informačního vzdělávání*“ (21. 11. 2013, Pardubice). Byl o něj enormně veliký zájem ze strany odborné knihovnické veřejnosti i mimo okruh VŠ knihovníků s tím, že zástupci komise byli několikrát požádáni o navýšení jeho původně plánované kapacity i o jeho brzké zopakování.

Největším úspěchem komise na mezinárodním poli byla aktivní účast na European Conference on Information Literacy (22. - 25. 10. 2013, Istanbul), kde zazněl příspěvek dokumentující aktivity komise IVIG „*Information Literacy in the Czech Republic: A Territory for Theory, Practice and Cooperation*“ přednesený Hanou Landovou. V prosinci 2013 pak vyšel ve sborníku „*Communications in Computer and Information Science*“ (Springer, vol 397, 978-3-319-03918-3) článek se stejným názvem. Na konferenci se podařilo navázat kontakt se zástupci CILIP (britská obdoba komise IVIG) s tím, že byl veliký zájem o společný projekt v oblasti průzkumu informačního vzdělávání studentů.

¹⁰ <http://www.akvs.cz/aktivity/ba-2013/index.html>

¹¹ <http://www.ivig.cz/dokumenty.html>

¹² http://itlib.cvtsir.sk/archiv/2013/2/mereni-efektivita-informacniho-vzdelavani-zprava-o-pracovnim-seminari.html?page_id=2444

¹³ <http://www.ivig.cz/ivig2013.html>